

Prezentacia ulohy 3.4

• **Zadanie:**

Majme dany LBA A nad abecedou {a,b}. Zostrojte LBA A', taky ze $L(A') = \text{Shuffle}(L(A), \{c\}^*)$. Zaroven nesmie A' pri simulacii menit policko na paske, na ktorom je symbol c.

Pozn.: $\{c\}^*$ je jazyk vsetkych slov nad abecedou {c}.

• **Uvahy k rieseniu:**

Podla zadania treba k LBA A nad abecedou {a,b} zostrojiti LBA A', taky ze $L(A') = \text{Suffle}(L(A), \{c\}^*)$, co znamena, ze do slov akceptovanych automatom A nahodne umiestnime symboly c. Najjednoduchsi sposob by bol sprvoti vymazat vsetky symboly c z pasky a potom nacistavat slovo simulaciou automatu A, lenze prave to nam zadanie zakazuje. Preto som sa rozhodol riesit ulohu nasledovne:

• **Riesenie:**

Def: Linearne ohranicenym automatom (LBA) A nazývame 6-ticu $(K, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F)$, kde $K (=q_i)$ je množina stavov, Σ je abeceda vstupnych symbolov, Γ je abeceda pracovnych symbolov, q_0 je pociatocny stav, $F \subseteq K$ je množina akceptacnych stavov a $\delta: K \times (\Gamma \cup \{\epsilon, \$\}) \rightarrow 2^{K \times (\Gamma \cup \{\epsilon, \$\}) \times \{-1, 0, 1\}}$

Nech teda A je LBA $\Rightarrow$ LBA A' je 6-tica $(K', \Sigma', \Gamma', \delta', q_0, F)$, kde $\Sigma' = \Sigma + \{c\}$, $\Gamma' = \Gamma + \{c\}$, K' je množina stavov takych, ze ku kazdemu stavu q_i automatu A pridame 2 stavy q_{i_left} , q_{i_right} a δ' je pozmenena delta funkcia automatu A o pravidla, ktore preublavaju symboly c na paske.

Automat A' zostrojime nasledovne: Pri nacistavani slova z pasky postupuje automat A' podobne ako automat A pokiaľ nenarazi na symbol c. Ku kazdemu stavu q_i preto pribudli 2 stavy q_{i_left} , q_{i_right} , tie nam sluzia na preublanie sa cez symboly c na paske, pricom smer pohybu hlavy si pamatame v stave (preto $\_left$, $\_right$). Delta funkciu zmenime takto:

$$\begin{aligned} \delta(q_i, a, -1) \rightarrow (q_j, b) &\Rightarrow \delta'(q_i, a, -1) \rightarrow (q_{j\_left}, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_left}, a, -1) \rightarrow (q_{j\_left}, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_right}, a, -1) \rightarrow (q_{j\_left}, b) \\ \delta(q_i, a, 1) \rightarrow (q_j, b) &\Rightarrow \delta'(q_i, a, 1) \rightarrow (q_{j\_right}, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_left}, a, 1) \rightarrow (q_{j\_right}, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_right}, a, 1) \rightarrow (q_{j\_right}, b) \\ \delta(q_i, a, 0) \rightarrow (q_j, b) &\Rightarrow \delta'(q_i, a, 0) \rightarrow (q_j, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_left}, a, 0) \rightarrow (q_j, b) \ \& \ \delta'(q_{i\_right}, a, 0) \rightarrow (q_j, b), \end{aligned}$$

kde $q_i \in K$ (je lubovolny stav, teda aj q_i , q_{i_left} , q_{i_right})

Takisto pridame pre kazdy stav q_{i_left} , q_{i_right} pravidla na preublanie symbolu c:

$$\begin{aligned} \delta'(q_{i\_right}, c, 1) &\rightarrow \delta'(q_{i\_right}, c) \\ \delta'(q_{i\_left}, c, -1) &\rightarrow \delta'(q_{i\_left}, c) \end{aligned}$$

• **Dokaz:**

Nech $\text{Shuffle}(L(A), \{c\}^*) = L$, potom treba dokazat, ze $L(A') = L$. Zadefinujme si homomorfizmus $h: h(a)=a, h(b)=b, h(c)=\epsilon$ taky, ze $\forall w' \in L \Rightarrow h(w')=w \in L(A)$

Dokaz spravim nasledovne: Ukazem, ze automat A' "simuluje" pracu automatu A, okrem faktu, ze v lubovolnom kroku odvedenia moze simulaciu prerusit ($\Leftrightarrow \text{shuffle}(L(A), \{c\}^*)$), nacistat z pasky symboly c (ak sa tam nejake nachadzaju) a pokracovat v simulacii dalej. (prerusenie simulacie nam nevadi, pretoze ju vobec neovplivni = symboly c su preskocene, neberu sa pri "simulacii" do uvahy. A teda sa vlastne automat A' pozera na pasku cez ruzove okuliare homomorfizmu h, cez ktore vidi len symboly a,b, ktore su vlastne automatu A)

Praca automatu A:

$(q_0, \epsilon \uparrow w \$)$
 $\uparrow^*$
 $(q_i, \epsilon u \uparrow vx \$)$
 $\downarrow$

$\underline{h(w)=w=uvx}$

Praca automatu A':

$(q_0, \epsilon \uparrow w' \$)$
 $\uparrow^*$
 $(q_i, \epsilon u' \uparrow c^* v' x' \$)^1$

V tomto mieste sa simulacia automatu zastavi a pouziju sa pravidla na preubublani symbolov c,

pricom $h(u')=u \wedge h(c^*v'x')=v$.

Ked sme presli cez vsetky symboly c, ktore boli na paske bezprostredne za sebou mozme pokracovat v simulacii automatu A

$\uparrow$
 $(q_i, \epsilon u \uparrow vx \$)$
 $\uparrow^*$
 $(q_j, \epsilon uv \uparrow x \$)$
 $\downarrow$

$\underline{h(u')=u}$

$\underline{h(c^*v'x')=v}$

$(q_i, \epsilon u' c^* \uparrow v' x' \$)$
 $\uparrow^*$
 $(q_j, \epsilon u' c^* v' \uparrow c^* x' \$)$

Ako pri ¹ sa zastavi simulacia A, prebehnu sa vsetky symboly c a pokracuje sa dalej v simulacii

$\uparrow$
 $(q_j, \epsilon uv \uparrow x \$)$

$\underline{h(u'c^*v'c^*)=uv} \quad \underline{h(x')=x}$

$(q_j, \epsilon u' c^* v' c^* \uparrow x' \$)$

V tomto postupe pokracujeme dalej, az kym automat A akceptuje slovo $\Rightarrow$ akceptuje slovo aj automat A', len s pridanymi symbolami c a teda $L(A') = \text{Shuffle}(L(A), \{c\}^*)$. Fakt, ze automat A' akceptuje slovo $w' \Leftrightarrow w$ akceptuje A ($h(w')=w$) vypliva z konstrukcie automatu - kedze A' "simuluje" pracu A na akceptovanie slova w' musi odsimulovat akceptacny vypocet automatu A pri slove w .

Tym je dokazana ekvivalencia $L(A') = \text{Shuffle}(L(A), \{c\}^*)$ a teda aj nasa uloha...

¹ Prvy vyskyt symbolu c na paske